

1.5 මස්තිෂ්කයට හානි වූ රෝගීන්ගේ භාෂණ දුබලතා පිළිබඳ වාග් විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඩබ්.ඒ. වත්සලා ඉෂාන්ති
වාග්විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ABSTRACT

මිනිසා සෙසු සත්වයන්ගෙන් වෙන් කරන ප්‍රධානතම ලක්ෂණය භාෂාවයි. එය සියලු සත්වවේදන ක්‍රම අතර ප්‍රබලතම සත්වවේදන ක්‍රමයද වෙයි. සුප්‍රසිද්ධ ඇමෙරිකානු දාර්ශනිකයෙකු හා වාග් විද්‍යාඥයෙකු වන නෝම් චොම්ස්කි පවසන පරිදි භාෂාව මිනිසා සතු ජෛවීය ප්‍රතිලාභයකි. “.....human language is a biological endowment”

මිනිසා භාෂණය, ලේඛනය, සංඥා ආදී විවිධ ක්‍රම උපයෝගී කර ගනිමින් තම සත්වවේදන අවශ්‍යතා සපුරා ගනියි. මෙම ක්‍රම අතරින් භාෂණය ප්‍රධාන වේ. භාෂණ ක්‍රියාවලියේදී මොලයේ ක්‍රියාකාරීත්වයට වැදගත් ස්ථානයක් හිමිවේ. මිනිස් මොලය වම් මස්තිෂ්ක අර්ධ ගෝලය (Left hemisphere) දකුණු මස්තිෂ්ක අර්ධ ගෝලය (Right hemisphere) ලෙස අර්ධ ගෝල දෙකකට බෙදේ. මින් වම් මස්තිෂ්ක අර්ධ ගෝලය භාෂාව සම්බන්ධව ක්‍රියාකාරී වේ. මෙහි භාෂාව හා සම්බන්ධ මණ්ඩලවලට හානි සිදු වීමෙන් භාෂණය, අවබෝධය හා ලේඛනය යන අංශවල ගැටලු ඇති වේ.

මොලයේ භාෂාව හා සම්බන්ධ මණ්ඩලවලට හානි සිදුවීමට හේතු කිහිපයකි.

1. මොලයට රුධිරය සැපයීම අඩාල වීම. (Cerebrovascular accident/ stroke)
2. මොලයට සිදුවන අනතුරු
 - 2.1 මාර්ග අනතුරු (Road Traffic accidents)
 - 2.2 යුද්ධය නිසා සිදුවන අනතුරු (War injuries)
 - 2.3 ස්වාභාවික විපත් (Natural disasters)
 - 2.4 පහරදීම් (Assaults) මේ අතර ප්‍රධාන වේ.

යටෝක්ත හේතූන් නිසා මස්තිෂ්කයට හානි සිදුවීමෙන් ඒෆේසියා (Aphasia) ඩිසාත්‍රියා, (Dysarthria) වැනි රෝග තත්වයන් ඇතිවිය හැකියි. මෙම අධ්‍යයනයේ දී එසේ ද්විතීකව මස්තිෂ්කයට හානි වූ රෝගීන් දොළොස් දෙනෙකුගේ භාෂණයේ පොදුවේ දක්නට ලැබෙන දුබලතා පිළිබඳව අවධානය යොමු කෙරේ. එකී දුබලතා ශබ්ද විද්‍යාත්මක විධි ක්‍රමයන්ට අනුගතව විග්‍රහ කෙරේ. එහි දී එම රෝගීන්ගේ භාෂණයේ ශබ්ද හා ශබ්දිම ප්‍රස්තර සම්බන්ධයෙන් ඇති ලෝපයන්, ආදේශයන් වැනි දුබලතාවන් හඳුනාගත හැකිය. එසේම ඒෆේසියා සහ ඩිසාත්‍රියා රෝගීන්ගේ භාෂණයේ පොදුවේ දක්නට ලැබෙන දුබලතා හා ඒ ඒ රෝගියාට විශේෂිත වූ දුබලතා ද හඳුනා ගත හැකිය.